

NOVICE IZ STROKE NEWS FROM THE FIELD

NOVICE GEODETSKE UPRAVE RS

IMENOVANJE NOVEGA DIREKTORJA GEODETSKE UPRAVE RS

Vlada RS je na seji dne 26. februarja 2019 imenovala novega generalnega direktorja Geodetske uprave Republike Slovenije. Po izteku petletnega mandata dosedanjemu generalnemu direktorju Antonu Kupicu je bil za generalnega direktorja z mandatom od 28. 2. 2019 do 27. 2. 2024 imenovan Tomaž Petek.

Med odmevnejšimi projekti, ki jih je geodetska uprava začela izvajati oziroma jih je izvedla v okviru mandata prejšnjega generalnega direktorja, velja izpostaviti evropski program projektov e-prostor, ki ga geodetska uprava izvaja skupaj z ministrstvom za okolje in prostor. Namen programa je pospešiti in izboljšati procese pri prostorskem načrtovanju, graditvi objektov in upravljanju nepremičnin na podlagi povezljivih, enostavno dostopnih in zanesljivih zbirk prostorskih podatkov. Program vsebuje naloge za razvoj skupne infrastrukture za prostorske podatke, naloge za razvoj prostorskega informacijskega sistema, informacijsko prenavo nepremičninskih evidenc ter zajem in izboljšanje kakovosti prostorskih podatkov, vključno s skeniranjem arhivov nepremičninskih evidenc ter lokacijsko izboljšavo grafičnega dela zemljiškega katastra. V preteklem mandatu je geodetska uprava med drugim pripravila Strategijo razvoja državne geodetske službe, v kateri so opredeljeni vizija, strateški projekti in kazalniki razvoja državne geodetske službe do leta 2025.

TRANSFORMACIJA PODATKOV EVIDENC GEODETSKE UPRAVE V NOVI KOORDINATNI SISTEM

Geodetska uprava RS je v januarju uspešno izvedla transformacijo podatkov v novi državni geodetski koordinatni sistem D96/TM. Priprave na transformacijo so potekale od začetka leta 2018, sama transformacija pa je bila uspešno izvedena od 4. do 21. januarja 2019. Geodetska uprava RS, ki je skrbnik podatkov, bo še do leta 2021 zagotavljala podatke v obeh koordinatnih sistemih (D84/GK in D96/TM), po tem pa bodo uradni prostorski podatki na voljo samo še v novem koordinatnem sistemu. Upravljalcem zbirk prostorskih podatkov in drugim uporabnikom bo geodetska uprava zagotovila brezplačno programsko opremo za transformacijo ter strokovno pomoč in podporo pri prehodu v novi koordinatni sistem. Izpostaviti namreč velja, da Zakon o državnem geodetskem referenčnem sistemu (Uradni list RS, št. 25/2014) določa, da so za izvedbo transformacije svojih zbirk v novi koordinatni sistem odgovorni upravljalci zbirk prostorskih podatkov.

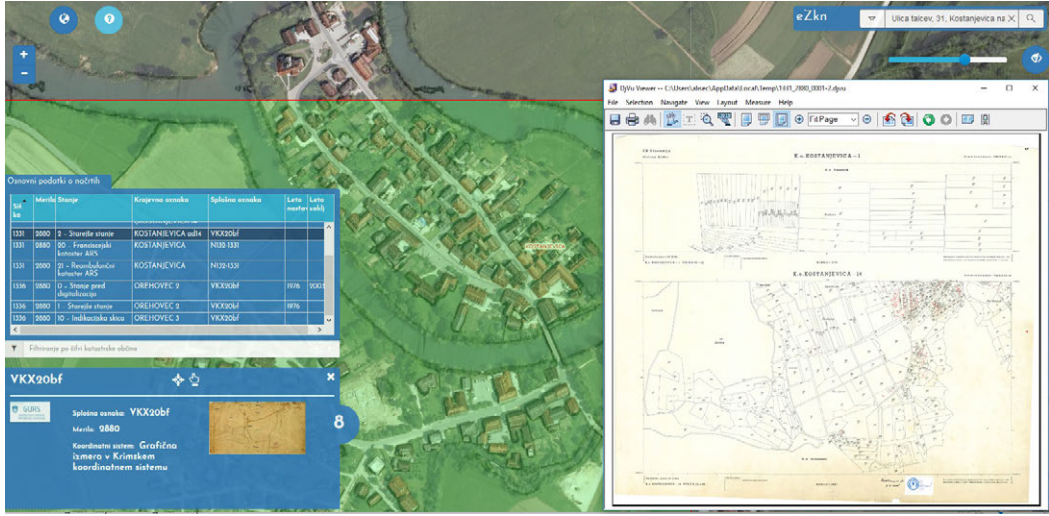
Slovenija je z uvedbo novega državnega koordinatnega sistema, ki temelji na evropskem koordinatnem sistemu, med drugim sledila zahtevam in priporočilom direktive Inspire ter resolucije Združenih narodov

o geoprostorskih podatkih. Da je Slovenija prepoznala potrebo po »prostorskem povezovanju« že zelo zgodaj, priča dejstvo, da je vlada že pred petnajstimi leti sprejela Strategijo osnovnega geodetskega sistema in s tem začrtala svojo usmeritev k medopravnosti, povezljivosti in dostopnosti prostorskih podatkov.

Za vsebinska vprašanja se lahko uporabniki obrnete na naslov: info@geovrata.si.

PREGLEDOVALNIK ARHIVSKIH ZEMLJIŠKOKATASTRSKIH NAČRTOV

Geodetska uprava RS je januarja 2019 uporabnikom ponudila novo aplikacijo eZKN za pregledovanje arhivskih zemljiškokatastrskih načrtov, ki jih hranita Geodetska uprava RS in Arhiv RS. Rešitev omogoča pregledovanje digitalnih slik zemljiškokatastrskih načrtov (ZKN), ki jih hrani geodetska uprava, ter indikacijskih katastrskih načrtov franciscejskega in reambulančnega katastra, ki jih hrani arhiv. Rastrske slike ZKN Geodetske uprave so zapisane v stisnjem formatu DjVu, za katerega je potreben vtičnik (dodatek za spletni brskalnik). Podatki Arhiva Slovenije so zapisani v formatu JPG v slabši ločljivosti. Kakovostnejše podatke je mogoče pridobiti pri arhivu pod ustreznimi pogoji.

Slika 1: Uporabniški vmesnik pregledovalnika arhivskih gradiv eZKN.

Do pregledovalnika lahko dostopate prek spletne povezave: <https://gis.gov.si/ezkn/>.

POROČILO O SLOVENSKEM NEPREMIČNINSKEM TRGU ZA PRVO POLLETJE 2018

Geodetska uprava RS je v decembru 2018 objavila poročilo o nepremičninskem trgu za prvo polletje 2018. V tem obdobju se je nadaljevala rast trga, ki se je pričela z obratom cen stanovanjskih nepremičnin leta 2015. Število in vrednost sklenjenih kupoprodajnih poslov z nepremičninami sta bila v primerjavi z rekordnimi številkami, ki so bile dosežene v prvi polovici leta 2017, sicer nekoliko manjša, a še vedno ostajata na visoki ravni. Rahel upad trgovanja z nepremičninami v zadnjem letu je posledica zmanjševanja števila transakcij s stanovanjskimi nepremičninami, to pa je predvsem posledica pomanjkanja ponudbe

novih stanovanj in rasti cen. Cene stanovanjskih nepremičnin so bile v prvi polovici leta v povprečju sicer še pod rekordnimi iz leta 2008, so se jim pa po pospešeni rasti v zadnjem letu že zelo približale. Pri tem so cene hiš s pripadajočim zemljiščem, ki so od obrata cen rastle nekoliko počasneje od cen stanovanj v večstanovanjskih stavbah, kazale močnejši trend nadaljnje rasti kot cene stanovanj.

Poročilo je dostopno na naslovu:

www.e-prostor.gov.si/fileadmin/etn/Porocila/Polletno_porocilo_za_let_2018.pdf.

2. KONFERENCA PROGRAMA PROJEKTOV EPROSTOR

V prostorih Hiše EU je 6. decembra 2018 potekala 2. konferenca programa projektov eProstor, ki sta jo organizirala ministrstvo za okolje in prostor (MOP) ter Geodetska uprava RS. Širši strokovni javnosti so bili predstavljeni dosednji dosežki enega največjih projektov na področju prostorskega načrtovanja, graditve in upravljanja nepremičnin. Cilj programa je z združevanjem ter boljšo povezljivostjo podatkov zagotoviti večjo preglednost in učinkovitost pri urejanju prostora, graditvi objektov in upravljanju nepremičnin.

Slika 2: Državni sekretar Aleš Prijon z ministrstva za okolje in prostor in vodja programskega sveta eProstor.

Državni sekretar Aleš Prijon z ministrstva za okolje in prostor ter vodja programskega sveta eProstor je v nagovoru poudaril, da želijo na ministrstvu z eProstorom pospešiti in izboljšati procese na področjih urejanja prostora, graditve objektov in upravljanja nepremičnin, procese in podatke pa tudi medsebojno povezati. Z rezultati projekta bodo po njegovih besedah odpravljene administrativne ovire in zagotovljeni enostavno dostopni, kakovostni uradni podatki o nepremičninah, prostoru in graditvi. Pred enim letom je bila na poti k temu cilju sprejeta nova prostorska in gradbena zakonodaja ter dva predpisa s področja

evidentiranja in vrednotenja nepremičnin, ravnokar pa je v strokovni obravnavi tudi nov sistemski zakon o katastru nepremičnin.

Državni sekretar Leon Behin je kot eden od uvodnih govorcev orisal vlogo ministrstva za javno upravo v projektu eProstor in pri tem izpostavil dobro sodelovanje z ministrstvom za okolje in prostor ter geodetsko upravo pri zagotavljanju pogojev za informatizacijo in uporabo prostorskih podatkov.

Slika 3: Generalna direktorica direktorata za prostor, graditev in stanovanja na MOP Barbara Radovan.

Anton Kupic, generalni direktor Geodetske uprave RS, je povedal, da si je geodetska uprava za enega bistvenih ciljev strategije razvoja do leta 2025 zadala povečati razpoložljivost kakovostnih in uradnih prostorskih podatkov ter operativno odličnost. Geodetska uprava bo v okviru eProstora do konca leta 2021 informacijsko prenovila nepremičninske evidence in s tem vzpostavila enotno informacijsko rešitev, ki bo omogočala sodobno delovanje nepremičninskega sistema ter zagotavljala enotno državno prostorsko infrastrukturo. Hkrati bo do konca marca 2019 vzpostavila digitalni arhiv zemljiškega katastra in katastra stavb. Na področju lokacijske izboljšave bo izboljšala grafične podatke zemljiškega katastra oziroma pozicijsko natančnost katastrskega načrta na območjih stavbnih zemljišč.

Generalna direktorica direktorata za prostor, graditev in stanovanja na MOP *Barbara Radovan* je izpostavila, da bosta z eProstorom vzpostavljena prostorski informacijski sistem in e-poslovanje v javni upravi pri načrtovanju prostora in graditvi objektov. Uvedeno bo elektronsko poslovanje pri pripravi, sprejemanju, uveljavljanju ter uporabi državnih, regionalnih in občinskih prostorskih aktov ter pri procesih graditve in izgradnje sistema za vodenje podatkov o stavbnih zemljiščih.

Mag. Erna Flogie Dolinar, namestnica generalnega direktorja geodetske uprave in vodja programa projektov

eProstor, je izpostavila ključne rezultate oziroma dosežke projekta v tem letu ter pozvala vse deležnike k aktivni sodelovanju pri implementaciji rezultatov. Na konferenci so bili predstavljeni osnovni okvir oziroma standard za podatke in storitve v eProstoru, ki jih določa direktiva Inspire, koncept vzpostavitve sodobnega prostorskega informacijskega sistema, elektronsko poslovanje na področju prostorskega načrtovanja (ePlan), elektronsko poslovanje na področju graditve (eGraditev) in dejavnosti v zvezi z množičnim zajemom podatkov o dejanski rabi poseljenih zemljišč in evidence stavbnih zemljišč. Predstavljen je bil tudi digitalni arhiv zemljiškega katastra in katastra stavb, lokacijska izboljšava grafičnega dela zemljiškega katastra, informacijska prenova nepremičninskih evidenc ter informatika in distribucija eProstora.

Več informacij:

<http://www.projekt.e-prostor.gov.si/skupno/novica/2konferenca-programa-projektov-e-prostor/>.

Vir: Geodetska uprava RS in spletna stran projekta e-prostor

NOVICE UNIVERZE V LJUBLJANI, FAKULTETE ZA GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJU

DELAVNICA ESA Φ -LAB – PREBOJNE TEHNOLOGIJE PRI OPAZOVANJU ZEMLJE

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo pri Univerzi v Ljubljani je skupaj z ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo 15. februarja 2019 organizirala enodnevno srečanje o uporabi podatkov in možnih rešitvah na področju opazovanja Zemlje. Na srečanju se je zbralo približno šestdeset udeležencev iz podjetij, raziskovalnih in izobraževalnih organizacij, pridružili so se jim predstavniki centra za opazovanje Zemlje pri Evropski vesoljski agenciji.

Slika 4: Udeležence je pozdravil dekan Fakultete za gradbeništvo in geodezijo prof. dr. Matjaž Mikoš.

Po pozdravu *prof. dr. Matjaža Mikoša*, dekana Fakultete za gradbeništvo in geodezijo pri Univerzi v Ljubljani, in mag. Aleša Cantaruttija, državnega sekretarja na ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, so predstavniki Evropske vesoljske agencije spregovorili o možnostih, ki jih na področju opazovanja Zemlje ponujajo sateliti Sentinel programa Copernicus. Predstavili so stanje in veliko potrebo po uporabi strojnega učenja, saj je količina podatkov tako velika, da brez najnaprednejših tehnik ne moremo pridobivati dobrih informacij. Predstavljeni so bili aktualni in načrtovani razpisi, ki bi bili lahko zanimivi za slovenske organizacije.

Sledila je predstavitev uspešno opravljenih študij v Sloveniji. *Grega Milčinski* iz podjetja Sinergise je predstavil platformo Sentinel Hub, ki je trenutno najbolj priljubljena tako med širšo javnostjo kot razvojniki. *Dr. Sašo Džeroski* iz Inštituta Jožef Stefan je pokazal tehnike strojnega učenja, ki so jih uporabili pri okoljskih študijah, dr. Tatjana Veljanovski iz Znanstvenoraziskovalnega centra Slovenske akademije znanosti in umetnosti pa je predstavila uporabo posnetkov Sentinel-2 za opazovanje v Afriki. Dogodek se je sklenil z razpravo, ki je potrdila bogate izkušnje opazovanja Zemlje v Sloveniji in pokazala nekatere nove priložnosti.

Zapisal: dr. Krištof Oštir, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo

KATASTRSKA DELAVNICA NA UL FGG

Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo pri Univerzi v Ljubljani je v soorganizaciji z Geodetsko upravo RS ter Geodetskim inštitutom Slovenije v februarju organizirala delavnico s področja zemljiškega katastra z naslovom *Novi načini posodabljanja uradnih katastrskih podatkov v nekaterih zveznih deželah Republike Nemčije – primeri uporabe programske opreme za izravnavo in homogenizacijo v katastrski terenski praksi*. Na delavnici se je zbralo približno petdeset udeležencev z geodetske uprave, geodetskega inštituta in zasebnih geodetskih podjetij, predstavniki Inženirske zbornice Slovenije, Združenja izvajalcev geodetskih storitev ter predstavniki in člani Društva sodnih izvedencev geodetske stroke.

Glavna govornica sta bila *Bernd Aschoff* in *Franz-Georg Brauwers*. Bernd Aschoff je direktor in solastnik podjetja Technet GmbH, ki zagotavlja inženirske storitve na področjih integracije geoprostorskih podatkov z geodetskim pristopom, obdelave podatkov laserskega skeniranja ter izračunov statike struktur lahkih lupin. Podjetje ima pisarne v Berlinu in Stuttgartu. Leta 1989 so začeli delovati na mednarodni ravni, tako jih danes najdemo v več kot 40 državah po vsem svetu. Njihove rešitve uporabljajo tudi nekatere organizacije v Sloveniji, med drugimi naša geodetska uprava. Na delavnici je Bernd Aschoff predstavil dve temi, in sicer *Izboljšavo položajne točnosti geometričnih katastrskih podatkov v nekaterih zveznih deželah Nemčije* na primeru zveznih dežel Brandenburg in Baden-Wurtemberg ter *Transformacijo katastrskih podatkov iz GK v UTM* s tako imenovano UTM-diaagnostiko.

Franz-Georg Brauwers je lastnik in direktor nemškega podjetja GEOSOFT geodetski sistemi iz Gelderna, ki zaposluje računalniške strokovnjake in pooblaščne geodete. Poslanstvo podjetja je razvijati kakovostne informacijske sisteme za podporo geodetski izmeri in katastrskim sistemom v Nemčiji. Z rešitvami povezujejo terenske storitve, računske izvedbe ter organizacijske zahteve zasebnih in javnih geodetov. Franz-Georg Brauwers je predstavil in demonstriral obdelavo geometričnih podatkov katastra

pri vzdrževanju katastrskih podatkov z izravnavo in homogenizacijo v programskem paketu Geo8 z integriranim programom Systra v nemški zvezni deželi Severno Porenje - Vestfalija.

Sledila je razprava, v kateri so udeleženci aktivno sodelovali, kar priča o aktualnosti teme ter koristnosti izvedene delavnice.

Slika 5: Udeleženci so zbrano sledili predavanjem.

Zapisal: dr. Marjan Čeh, Univerza v Ljubljani, Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo